

Палчић

Био једном некакав сиромашан сељак који је дане углавном проводио радећи на њиви и у пољу, а увече је волео да седи поред огњишта и додаје дрва на ватру. За то време његова жена би обично прела.

Једне вечери, док су тако као и обично седели, човек рече:

"Баш је тужно што немамо деце. У нашој кући је поваздан тихо и мирно, а из других кућа одјекују весели дечији гласови и чује се бука."

"У праву си", узврати жена уздишући. "Кад бисмо имали бар једно дете, па и то једно да буде мало као палац, ја бих била задовољна и знам да бисмо га обоје много волели."

Жена беше слаба и болешљива, али ипак, после седам месеци, роди здраво мушко дете које је било мало, мајушно, нимало веће од једног палца. И она и муж тада рекоше:

"Ето, жеља нам се ипак испунила. То је наше дете које ћемо волети свим срцем, а пошто је тако мало зваћемо га Палчић!"

Родитељи су дете добро хранили, чували и неговали па је било здраво здравцато, али није расло! Остајало је исто онолико мајушно као и када се родило.

После извесног времена, родитељи опазише да је дечкић изузетно разборит, хитар, окретан и бистар, и то им беше веома драго. Све што би замислио и започео полазило му је за руком.

Једнога дана спреми се сељак да иде у шуму да насече дрва, па како је био уморан уздахну и рече гласно:

"Ех, кад бих бар имао некога ко би за мном дотерао кола!"

"Оче!" повика Палчић. "Ја ћу довести кола! Молим те да ми верујеш па ћеш видети да ће кола у одређено време бити у шуми."

Отац се насмеја и рече:

"Па ти си тако мали, како мислиш да би могао водити коња на узди?"

"Не брини, оче, него реци мајци да ми коња упрегне, а ја ћу онда да седнем коњу у уво и да му командујем како и куда да иде."

Отац пристаде. Кад је дошло време, мајка упрегну коња у кола, а Палчића стави у његово ухо, па их тако испрати.

Идући путем, малишан је стално говорио коњу како и куда да иде, а коњ га је слушао баш као да му говори неки искусни кочијаш и велики мајстор. Кад су били надомак шуме, кола завише око једног угла и ту наиђоше на два странца.

Људи се згрануше видевши коња како исправно вози без кочијаша, а посебно кад зачуше како неко, невидљив, командује коњу да скрене лево!

"Човече!" рече један. "Шта је ово? Кола иду, кочијаша не видимо, а коњ ипак прима гласне команде..." изусти један запањено.

"Ту нису чиста посла", на то ће онај други, "него хајде да кренемо за колима и да видимо где ће се зауставити."

Онај први пристаде без речи.

Људи су били прилично изненађени а и сумњичави, а уз то и лукави, па неприметно кренуше остављајући извесну раздаљину између себе и кола.

Кола су наставила да иду право ка шуми и зауставила су се баш на оном месту где су људи секли дрва. Палчић међу њима опази свог оца па викну:

"Ево ме, оче, довезао сам кола као што сам обећао! А сад ме скини доле!"

Отац прихвати коња левом руком, а десном извади свог сина из ува животиње. Малишан весело седе на једну травку.

Кад су она два странца угледала Палчића, занемела су од изненађења. Пошто се прибрао, један позва оног другог на страну и тихо му рече:

"Ово је право чудо! Тај малецки би могао да нам донесе срећу и богатство, кад бисмо га у неком великом граду показивали за новац. Хајде да га купимо!"

Људи одоше до сељака и рекоше му:

"Продај нам овог кепеца, човече! Код нас ће му бити јако добро!"

"Не!" одсечно ће отац. "Не бих га продао за сва блага овога света, толико га волим!"

Палчић је чуо овај разговор, па се успузао уз наборе очевог одела, стао му на раме и шапнуо у уво:

"Само ти оче мене дај, а ја ћу се већ некако вратити."

Отац је знао да му је син мудар и сналажљив, па послуша његове речи и продаде га за гомилу новаца оним странцима.

Чим су људи узели Палчића, он им рече:

"Ставите ме на обод шешира једног од вас двојице, јер ту могу да шетам и гледам околину, а да ипак не паднем."

Људи му учинише по вољи, Палчић се опрости од оца и крену са странцима. Ходали су тако све до мрака, а онда им малишан рече:

"Спустите ме доле, јер ми је нужда!"

"Само ти остани ту горе", одговори му човек на чијем је шеширу седео, "мени то мање смета него да те изгубим. Понекад ми и птице оставе такав траг на шеширу, па можеш и ти!"

"Не!" успротиви се Палчић одлучно. "Ја ваљда знам шта је пристојно, а шта није. Зато ме скини брзо!"

Човек скину шешир и пусти малог на неку њиву украј пута, а овај скочи па стаде бежати тамо-амо између бусења и најзад шмугне у једну мишју рупу на коју је наишао.

Одатле им довикну:

"Збогом, господо драга, слободно продужите пут без мене!"

Људи потрчаше ка мишјој рупи у коју стадоше гурати штапове, али враголан се повлачио све дубље и дубље, тако да су најзад морали одустати. Продужише људи пут љути и празних кеса.

Када се уверио да се странци неће враћати, Палчић извири и изађе из свога подземног склоништа.

Бојећи се да се не поломи на ораницама, Палчић опази празну пужеву кућу, па се ту увуче да у њој проведе ноћ. Још није био заспао кад зачу два човека како пролазе.

"Шта да учинимо", проговори један, "па да од богатог попа однесемо новац и сребро?"

"То бих ја могао да ти кажем", добаци му скривени Палчић.

"Шта је то било?" упита један од оне двојице уплашено. "Чуо сам да неко говори!"

Обојица застадоше и ослушнуше - ови људи су били лопови. Палчић тада опет проговори:

"Поведите ме са собом, па ћу вам помоћи!"

"А где си ти?" на то ће онај први лопов.

"Тражите ме по земљи и пазите одакле долази мој глас", одговори он.

Кад су га лопови нашли и подигли један га у чуђењу запита:

"Како нам ти, кепецу један, можеш помоћи?"

"Ја ћу се провући између шипки на прозору свештеникове собе и додаћу вам све што желите."

Лопови пристадоше. Палчић се по договору увуче у његову собу, па одатле повика гласно:

"Хоћете ли све што се овде налази?"

"Тихо!" узвратише они споља. "Пробудићеш некога!"

Палчић се учини невешт па викну још гласније:

"Хоћете ли све што је у овој соби?"

Ова бука пробуди куварицу у суседној соби те она стаде ослушкивати. Лопови се мало одмакоше и шапнуше Палчићу:

"Буди озбиљан, не вичи, него нам додај нешто!"

"Та ја и хоћу све да вам дам, само пружите руке", раздра се малишан из свег гласа.

Куварица скочи и потрча ка вратима, а лопови стадоше бежати из све снаге. Док је жена обилазила кућу, Палчић се уз њу неопажено искраде до амбара и успуза се уз влат сена да мало одспава. Кад је почело да свиће

наиђе служавка да нахрани стоку, па дограби баш онај нарамак сена у коме је Палчић слатко спавао. Пробудио се тек када је стигао до кравине њушке, заједно са сеном које је жвакала.

Иако преплашен, Палчић је успео да јој не дође међу зубе, него неозлеђен склизну у стомак. Ту је било мрачно и загушљиво, а одозго је стизало све више сена, те он викну:

"Не доносите више хране!"

У том часу служавка је музла краву, па је чула онај исти глас од претходне ноћи, а никога није видела. Толико се уплашила да је пала са столице, просула млеко и журно отрчала господару вичући:

"Оче прото, крава је проговорила!"

Човек помисли да је полудела, али ипак оде до штале и ту зачу палчића како и даље виче:

"Не доносите ми више хране! Престаните!"

Свештеник помисли да је у краву ушао зли дух, па нареди да је закољу, а бураг, у којем се налазио Палчић, бацише на ђубре. Уз тешку муку Палчићу је пошло за руком да се извуче, али кад је хтео да провири, наиђе нова несрећа: дође гладни вук и прогута цели бураг заједно са Палчићем.

Када је дошао к себи малишан повика изнутра:

"Драги вуче, ја знам где има дивне хране."

"А где?" упита вук.

"Иди у ту и ту кућу, увуци се кроз олук, па ћеш наћи колача, сланине и меса колико год желиш."

Промоћурни малишан му је при том описао тачно кућу свога оца. Вук без двоумљења крену, те се увуче кроз олук до оставе у којој је толико јео, да се сав надуо и није могао да се врати истим путем. Палчић је управо то и желео па стаде да ларма и праска из његовог стомака.

"Умири се!" нареди вук. "Пробудићеш некога!"

"Ти си се сит најео, па и ја хоћу да се веселим", викну

Палчић из све снаге. Од тога се његови родитељи пробудише, дотрчаше до оставе и кроз кључаоницу угледаше вука. Онда отац узне секиру, а мајка косу.

"Ако од мог ударца не буде потпуно мртав", рече човек жени, "а ти га удари и расеци косом."

На то Палчић викну из свег гласа: "Припази оче, ја сам у вуковом трбуху!"

Срећан што је пронашао своје вољено дете, човек даде жени знак да уклони косу, а он удари вука посред главе, те се овај сруши мртав. Онда га расекоше и извадише малишана живог и здравог.

"Колико смо само бринули због тебе!" рече отац Палчићу, а овај одговори:

"Да, оче, и ја сам свашта доживео, па сам срећан што поново дишем свеж ваздух."

Када је малишан испричао родитељима шта му се све дешавало, они се заклеше да га више никад неће продати ни за сва богатства овога света, па га почестише и сашише му ново одело, јер се оно старо током дугог пута било похабало.